

Mødet genoptoges kl. 7 $\frac{1}{2}$.

J. Nielsen: Jeg kunde for Resten gerne fristes til at frasælde Ordet, dels fordi det, jeg vilde have sagt, allerede er sagt, og dels for ikke at trække Tiden ud. Men da jeg nu har bedt om Ordet, vil jeg ogsaa gøre nogle faa Bemærkninger. For det første vil jeg fuldt ud slutte mig til de Vædringsforslag, der ere stillede til § 1, baade med Hensyn til Undervisningspligten nedad og Udskrivningspligten ved 14 Aars Alderen, ligesom ogsaa til Forslagets Stilling til Indskrivningen og Ret til Udskrivning ved 13 Aars Alderen, saaledes som det foreligger i Regeringslovsforslaget. Alle have jo hidtil været enige om, at det nuværende Mulkthystem er forældet og slet ikke svarer til den Hensigt, man har haft dermed. Og for saa vidt Hensigten i med det ny System, her er foreslaaet, saa omrent er at affstatte Mulkteringen, mener jeg ogsaa, at det er praktisk og hensigtsmæssigt affattet. Men for saa vidt som det virkelig skal bruges, og det er Mening, at der virkelig skal itendes Bøder, saa beklager jeg den Skolekommission, som skal idømme de Bøder, thi for den er det et rent og hårt Skøn, uden at den har egentlige Regler at gaa efter. Man kan være temmelig overbevist om, at hver eneste, som bliver idømt Mulk, vil føle sig forurettet og give Medlemmerne grobe Ord, om de slippe dermed. Jeg tror, at for at undgaa dette, vil man staa sig ved — og jeg vil anbefale det ærede Udvalg at tage under Overvejelse til Bøje Behandling, om det ikke vil være hensigtsmæssigt — at lade Bestemmelsen om Hensynet til de paagældendes Evne gaa ud og at faa Reglerne for Bøder for Forsømmelser nøjere fastsatte, saa at Skolekommissionerne, naar de skulde itende Bøder, egentlig kun fik at tage Hensyn til Omfanget og fik Regler derfor. Om Bøderne absolut skulle itendes efter stigende Stala eller ikke, ved jeg ikke; men jeg tror, at det vilde være nødvendigt for Kommissionernes egen Skyld, at der blev lidt mere faste Regler, hvorefter de kunde itende Bøden, end her er foreslaaet. Saa kommer jeg til at omtale Bestemmelsen i Vædringsforslag under Nr. 19 om, at man i den Skole, som kun har 35 Børn, skal have Lov til at undervise dem alle sammen i en Klasse. Det er en Bestemmelse, som jeg for mit Vedkommende ikke kan stemme for, i

alt Fald ikke som almindelig Regel, der skal gælde for hele Landet. Alle have været enige om, at det, vi skulle tilstræbe ved Skolereformen, skulde være at faa mere ensartede Klasser, men dette her gaar i sit modsat Retning, idet det er den højeste Grad af Uensartethed ved Klasseindelningen, som overhovedet kan tænkes, naar man skal lade alle skolegængende Børn undervise i en eneste Klasse. Forslaget er maaste særlig stillet paa Vestjylland, med hvis Forhold jeg ikke er saa nøje kendt, at jeg kan sige, om det der er absolut nødvendigt, hvis de ville have det som noget særligt for sig derude, har jeg ingen Ting derimod. Men jeg kan ikke stemme for, at det skal være en Lovregel, som kan gøres gældende over hele Landet. For øvrigt kan jeg med Hensyn til Maksimumstallet slutte mig til, hvad der er sagt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Trier) og for øvrigt flere andre. Her er jo foreslaaet at gaa op til 75 i Stedet for 70, medens nogle mene, at vi skulle blive staaende ved de 70. Her er det jo særlig de økonomiske Hensyn, der gøre sig gældende, og mærkværdig nok tror jeg, at begge Parter holde for, at deres er det billigste. De forsvare begge deres Standpunkter med, at deres Maaade skal være den billigste for Kommunerne. Jeg tager nu særlig pædagogiske Hensyn, og naar man ser pædagogisk paa det, maa man absolut blive staaende ved det Tal, der er sat ind i Regeringens Forslag. Jeg tror, det er nogenlunde påfænde valgt. Sagen er den efter mit Skøn, at faar man ikke Tallet sat ned nu, bliver man maaste staaende ved det Tal, vi nu sætte ind, i de næste 100 Aar. Jeg ser selvfølgelig ogsaa paa og vil tage Hensyn til Kommunernes økonomiske Evne og Billaar, men just at tage dette Hensyn og sætte det op som Generalnævner over hele Forslaget, i hvilken alle andre Hensyn skulde gaa op, kan man ikke. For øvrigt mener jeg ogsaa, at man ikke skal bide sig alt for fast i, at en Kommune skal beholde de Udgifter, den har, og ikke komme derud over; thi dette kan føre til og vil nødvendigvis føre til, at de Kommuner, som frivilligt have ordnet deres Skolevæsen paa en tilsvarende og fyldestgørende Maaade og frivilligt have paalagt sig de nødvendige Udgifter dertil, fremdeles ville beholde disse Udgifter, medens de, der kun have gjort, hvad de lige ere blevne pisterede til ifølge Loven, som have været forføjmelige med deres Skolevæsen og staa paa de lave Udgifter, fremdeles skulle blive ved at slippe med disse lave Udgifter. Det synes jeg er en bagvendt Præmiering i Grunden, og jeg kan ikke gaa med dertil.